

naše vezi

JUNIJ 2008

INTERNA IZDAJA, št. 35

UREDNIŠTVO ZDVIS, Hacquetova 4, 1000 Ljubljana

Poštnina plačana pri pošti 1102

ZVEZA DRUŠTEV
CIVILNIH
INVALIDOV VOJN
SLOVENIJE

Pozdrav poletju!

naše vezi

VSEBINA 35. ŠTEVILKE

aktualno

- 3 Napoved aktivnosti društev (julij – september)
- 3 Integracija invalidov v družbo
- 4 Civilni invalidi v zakonodaji
- 8 14. skupščina ZDVIS
- 10 Izobraževanje izvajalcev posebnih socialnih programov
- 11 Srečanje vojnih invalidov v Šempetru

iz naših društev

- 12 Bivanje v domovih upokojencev
- 12 Zasavci na Koroškem
- 13 Potep po Beli krajini
- 13 DVI Domžale podelil priznanja
- 14 V Mozirski gaj in Logarsko dolino

gradili so naša društva...

- 14 Anton Orožim – DVI Ljubljana

naše zgodbe

- 15 Nada Kranjc – Živeti dlje, ostati mlad

šport

- 16 VII. športne igre ZDVIS
- 17 Zasavci so ponosni na športnike
- 18 Šport in rekreacija CIV-ov

obveščamo

IZDAJATELJA:
Zveza društev vojnih invalidov Slovenije in Zveza
društev civilnih invalidov vojn Slovenije

UREDNIŠTVO:
ZDVI SLOVENIJE, Hacquetova 4,
1000 Ljubljana, tel.: 01 300 69 69

GLAVNA UREDNICA:
Aleksandra Kerin-Kovač

ČLANI UREDNIŠKEGA ODBORA:
Jože Romšak, Vladimir Pegan,
Ivanka Strnad, Zdravko Zore

TISK:
ITAGRAF d.o.o. Ljubljana

Drage bralke in bralci!

Pred vami je nova številka Naših vezi, ki je tokrat zelo pestra, saj je nastajala v obdobju, ko se v društvih največ dogaja. Živahno je bilo zlasti na področju rekreacije in športa, saj se je izvedlo vrsto kvalifikacijskih tekmovanj za nastope na vseslovenskih tekmovanjih invalidov, obe zvezi pa sta organizirali tudi športne igre. Pestro pa je bilo tudi dogajanje v našem širšem družbenem okolju. Varuhinja človekovih pravic je v državnem svetu organizirala posvet o revščini, na katerem je bilo posebno poglavje posvečeno tudi invalidom. Ti so za revščino med najbolj občutljivimi skupinami, kar je s suhoparnimi številkami dokazal tudi Statistični urad Slovenije. Druga skupina ljudi, ki je svoje mesto dobila med, za revščino rizičnimi skupinami, pa so tudi starejši, oziroma upokojenci. Na posvetu se je tako nekaj povedalo o težavah invalidov pri zaposlovanju in v tej povezavi omogočanju in onemogočanju samostojnega, neodvisnega življenja in ovirah, ki jih pričakajo v zanje neprijaznem okolju ipd. Zelo malo ali nič pa se ni reklo o invalidnosti povezani s starostjo. Revščina, povezana z invalidnostjo in starostjo ima namreč več plati. Med njimi so tiste, na katere sami ne morejo vplivati in bi morala zanje poskrbeti država, na nekatere pa bi lahko vplivali sami, vendar iz takšnih ali drugačnih razlogov tega ne želijo storiti. Najprej so tu za večino upokojene invalidske populacije nizke pokojnine, saj se mora polovica celotne upokojenske populacije (ne le invalidi) skozi mesec prebiti z manj kot 500 evri, ki jih kmalu požrejo visoki stroški življenja. Poleg tega imajo upokojenci z nizkimi pokojninami velikokrat otroke z nizkimi plačami, in ker živimo v narobe svetu, upokojeni starši pogosto pomagajo otrokom, namesto da bi bilo obratno. Druga plat medalje, ki se ji reče revščina, pa se tiče samega bivanja. Kar 80 odstotkov vseh slovenskih upokojencev živi v lastniških stanovanjih in hišah, katerih vzdrževanje, vključno s plačilom položnic požre večino pokojnine (z invalidnino vred), zato med drugim pozimi pogosto varčujejo pri kurjavi, s tem še slabšajo svoje zdravstveno stanje in potrebujejo še več pomoči. Ena izmed možnih rešitev tega problema je med mnogimi žal nezaželena in nepojmljiva. Večina upokojencev bi v primeru, da bi to premoženje (hišo, stanovanje) prodala in ga pretopila v npr. doživljenjsko rento, bolje živela. In vendar se pri tem pojavita dve oviri. Prva je »lepa« slovenska navada, da je treba otrokom in vnukom nekaj zapustiti, pa čeprav na škodo kakovosti lastnega življenja, druga pa vprašanje, kam iti. Čeprav se mnogim upira preselitev v domove za ostarele, pa bi nekateri, ki se zavedajo, da potrebujejo pomoč, tam z veseljem živeli. Da je dobiti sobo v enem od domov za ostarele tako rekoč znanstvena fantastika pa gotovo že veste, saj o tej problematiki veliko razmišljajo tudi društva. Ponekod se čakalna doba meri v letih. Se torej vrtimo v začaranem krogu? Kaj storiti?

Življenje, pa kakršnokoli že je, je še vedno vaše. Ne glede na to, kako ga preživljate in kakšne odločitve sprejemate, ne ostanite sami. Ne zaprite se vase, ne izključite se iz družbe in okolice. Naj se vas vidi. In sliši. Pojdite na izlet z društvom, vključite se v dejavnosti, ki jih ponujajo in pozanimajte se o posebnih socialnih programih, ki jih nudijo. Prav vsa društva imajo v svojih vrstah člane invalide – prostovoljce, ki vas bodo z veseljem obiskali, vam prisluhnili, svetovali in pomagali, tudi v okviru programa integracije invalidov v okolje, o katerem več preberite na naslednjih straneh.

Aleksandra K. Kovač
urednica Naših vezi

Fotografija na naslovnici: Aleksandra K-Kovač

NAPOVED AKTIVNOSTI DRUŠTEV JULIJ – SEPTEMBER 2008

DVI GORENJSKE

- Vsako prvo sredo v mesecu v pisarni izvajamo meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola v krvi.
- V petek 11. julija 2008 organiziramo planinski pohod iz Ljubelja, skozi Bornov predor na Planino Preval.
- V četrtek 28. avgusta 2008 bo 2. srečanje vseh VI DVI Gorenjske v Partizanskem domu na Vodiški planini.

Predsednik društva : Jože Romšak

DVI SLOVENSKE ISTRE - KOPER

- Nadaljevali bomo delo po zastavljenem programu, s posebnim poudarkom na socialnih vprašanjih.
- Načrtujemo več obiskov naših bolnih članov, še posebej tistih, ki so potrebni materialne in moralne pomoči.
- V avgustu se bomo udeležili srečanja prijateljev bolnic Franja in Pavla na Vojskem.

- Še naprej bomo posvečali vso pozornost dobremu sodelovanju z društvi in upravnimi organi.
- Tudi na zamejstvo ne bomo pozabili, saj imamo z njimi že tradicionalno dobre odnose.
- Tekoče zadeve - ne bomo zanemarili finančnih, kadrovskih in drugih zadev s področja delovanja društva.

Predsednik društva: Janez Gorišek

MDCIV MARIBOR

V Medobčinskemu društvu civilnih invalidov vojn Maribor se zaradi dopustov članstva ne predvidevajo večje aktivnosti razen:

- treningov v vrtnem kegljanju in
- rednega dela v društveni pisarni.

Vsem lep pozdrav in prijeten dopust.

Predsednik društva: Franc Donko

POSEBNI SOCIALNI PROGRAMI

PROGRAM INTEGRACIJE VOJNIH INVALIDOV V KULTURNO IN DRUŽBENO ŽIVLJENJE

Zveza društev vojnih invalidov Slovenije si je med drugim zadala cilj, da si bo v svoji dejavnosti prizadevala za vključevanje vojnih (vojaških) invalidov v aktivno družbeno življenje, da jih bo spodbujala in jim pomagala, da postanejo čim bolj enakopravni člani družbe in samostojni uporabniki storitev, ki jih za invalide zagotavljajo različne ustanove in društva vojnih invalidov (glej 12., 13. in 14. člen statut ZDVIS).

Za uresničitev tega cilja (in drugih ciljev) v ZDVIS in v društvih vojnih invalidov izvajamo več posebnih socialnih programov in storitev.

Med programi, ki jih izvajajo organi, zveze in društva vojnih invalidov je tudi program: **integriranje vojnih invalidov v kulturno in družbeno življenje**, ki spada med prioritete programe, in je glede na količino sredstev uvrščen na pomembno, drugo mesto med programi, takoj za programom ohranjanje zdravja. V letu 2007 smo v ZDVIS in v društvih vojnih invalidov porabili nekaj več kot 47 odstotkov vseh sredstev za ta dva programa, od tega skoraj 21 odstotkov za program integri-

ranje vojnih invalidov v kulturno in družbeno življenje.

Zakaj temu programu dajemo tak pomen? Dejstvo je, da je človek družbeno bitje, da sobiva in soustvarja z drugimi ter premaguje in rešuje različne težave v sodelovanju z drugimi ljudmi. Povsem naravno je, da je človek kot posameznik – tudi če je invalid – vključen v dejavnosti okolja, v katerem živi, in da uveljavlja vse pravice, ki mu kot človeku in invalidu pripadajo.

Dejstvo pa je tudi, da so invalidnost, starost in bolezen velikokrat vzrok, da se posamezniki brez pomoči drugih težko vključujejo v različne družbene in kulturne dejavnosti. Pogosto je vzrok za ne vključevanje v družbene dejavnosti tudi v pičlih in nezadostnih finančnih sredstvih za preživljanje. V takih primerih govorimo o socialni izključenosti prizadetih.

Raziskava socialnega položaja vojaških invalidov, ki jo je ZDVIS izvajala v letu 2003/2004 in je zajela 2.062 vojaških invalidov ali 52 odstotkov vseh vojaških invalidov, je pokazala, da 20 odstotkov anketiranih živi samih, da jih 2,5 odstotka nima stikov s svojci, soro-

dniki in sosedi, da je povprečna starost vojaških vojnih invalidov nad 78 let, da nima zagotovljene osebne nege 20,6 odstotka, da potrebuje vsakodnevno pomoč 23 odstotkov vojaških invalidov in da je med vojaškimi invalidi 6,3 odstotka takih, ki spadajo v prvo in drugo skupino invalidnosti (100 odstotni invalidi), 2 odstotka pa še z dodatno invalidnostjo. (Glej: Vladimir Pegan: Socialni položaj vojaških invalidov in družinskih članov v Sloveniji – raziskava Zveze društev vojnih invalidov Slovenije – izdala ZDVIS 2005).

Raziskava sicer ni dala podatkov o socialni izključenosti vojaških invalidov, kar pa ne pomeni, da smo lahko brezskrbni. Podatki raziskave, ki jih omenjam, so po mojem mnenju dovolj zgovorni in opravičujejo sredstva, ki jih porabimo za program integracije invalidov. Usmeritev ZDVIS in društev vojnih invalidov, da z vključevanjem vojnih invalidov v ta program preprečujemo socialno izključevanje te kategorije invalidov, je pravilna in edino smotrna.

Problem socialne izključenosti je zanesljivo večplasten. V invalidskih organizacijah, med katere spada tudi ZDVIS z vsemi društvi v njeni sestavi, smo dolžni delati in delovati tako, da noben invalid ne bo socialno izključen. Zato smo se navsezadnje tudi organizirali.

Komu je posebni socialni program integriranje vojnih invalidov v kulturno in družbeno življenje, ki ga v ZDVIS izvajamo namenjen?

Namenjen je predvsem tistim vojnim (vojaškim) invalidom, ki se zaradi invalidnosti, starosti in bolezni ali pa kombinacije vsega tega, sami, brez tuje pomoči,

ne morejo udeleževati različnih zborovanj, prireditve, proslav in drugih aktivnosti v svojem okolju, ki se ne morejo udeleževati zborovanj in srečanj, ki jih prireja družva vojnih invalidov ali druge organizacije.

Pri načrtovanju tega programa je treba upoštevati, da tuja pomoč pomeni tudi prevoz do mesta prireditve (dogodka), storitve, ki jih zagotavlja spremljevalec in tudi kritje stroškov prevoza in podobnih nujnih stroškov, ki pri tem nastanejo.

Namen in upravičenost programa nista sporna. Bolj problematičnih in zahtevni so vsebina in način izvajanja programa ter izbor uporabnikov programa. Pri načrtovanju programa integriranje vojnih invalidov v kulturno in družbeno življenje je pomembno izhajati iz namena, cilja, ki ga želimo doseči in dejanskih potreb invalidov: stopnja invalidnosti, starost, zdravstveno stanje, socialni in materialni položaj, razmere v katerih invalid živi.

Vsebino programa je težko določiti. Odvisna je od dejanskih potreb in razmer. Na čisto načelni ravni bi lahko rekli: organizacija izletov za nepokretne ali gibalo ovirane, prevoz takih od doma do kraja prireditve in nazaj, prevoz na zbor članov društva ali na srečanja, ki jih prireja društvo in pogostitev na srečanjih, odkup gledaliških predstav, prevoz do volišča (če ni drugih rešitev). Pomembno je, da so v te dejavnosti vključeni tudi invalidi, ki tuje pomoči ne potrebujejo in svojci tistih, ki tujo pomoč potrebujejo.

Ivan Pivk

CIVILNI INVALIDI V ZAKONODAJI O VOJNIH INVALIDIH OD LETA 1920 DO LETA 1946

UVOD

Civilni invalidi vojn smo bili po koncu druge svetovne vojne brez zakonske zaščite in varstva vse do leta 1968, ko so je vsaj nekaj dobili kolegi z najtežjo invalidnostjo (100 odstotkov). Postopoma so dobili zakonsko varstvo še drugi civilni invalidi, vendar z znatno nižjo invalidnino (na začetku le 50 odstotkov) kot vojaški vojni invalidi. Do izenačitve pravic in enakega varstva je prišlo šele leta 1993. To je bila velika krivica, še posebej, ker je nas večina postala invalidov v času otroštva.

Bili smo neupravičeno prikrajšani in že dolgo se v vrstah civilnih invalidov vojn sproža vprašanje poprave te

krivice in odškodnine za čas, ko nismo imeli nobenega varstva. Razmišlja se o posebnem zakonu, vendar od strokovnih in tudi državnih institucij pogosto dobivamo le odgovor, da za to ni pravnih podlag in izhodišč. Vsaka vojna pa zahteva tudi civilne žrtve, tudi prva svetovna vojna jih je in zaradi tega smo raziskali, kako je bilo s civilnimi invalidi v takratni zakonodaji – v obdobju od leta 1920 – 1946. Pregledali smo uradne (službene) liste v letih 1918 – 1946 in reviji Vojni invalid (1921 – 1946) in Invalidski vestnik (1946 – 1962) ter proučili definicije upravičencev državne zaščite in varstva.

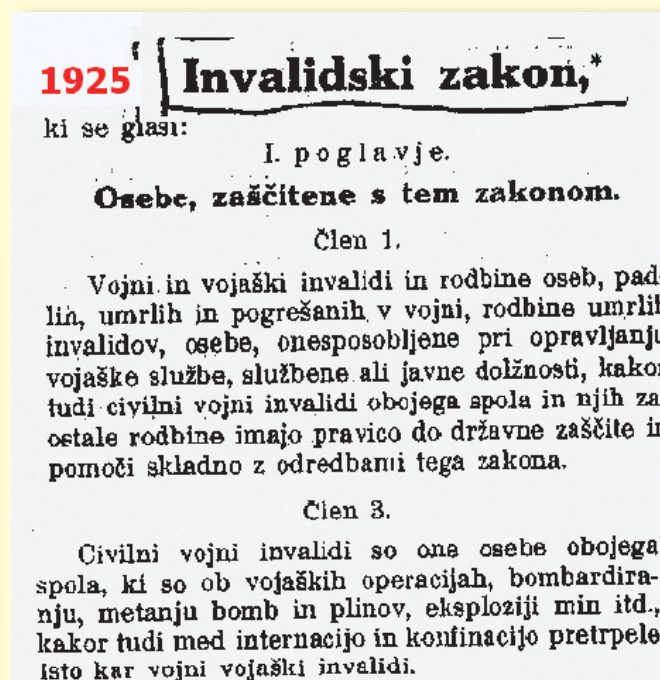
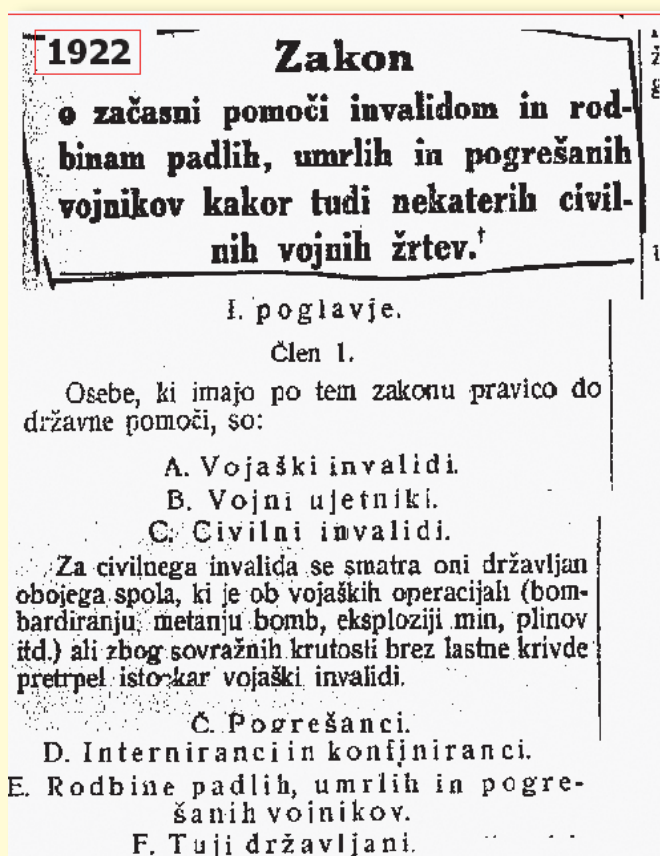
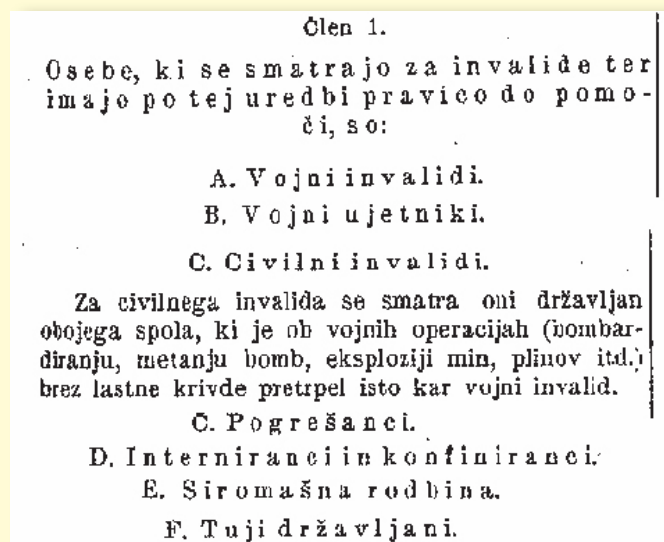
DEFINICIJE VOJNIH INVALIDOV

V proučevanju obdobju smo našli naslednje pravne akte:

- Uredba o začasni pomoči invalidom in rodbinam padlih vojakov (1921)
- Zakon o začasni pomoči invalidom in rodbinam padlih, umrlih in pogrešanih vojakov kakor tudi nekaterih civilnih vojnih žrtev (1922)
- Invalidski zakon (1925)
- Invalidski zakon (1929)
- Zakon o izpremembah in dopolnitvah invalidskega zakona z dne 4. julija 1929 (1929)
- Uredba o spremembah in izpopolnitvah invalidskega zakona od 4. julija 1929 z njegovimi spremembami in izpopolnitvami od 4. septembra 1929 in od 18. septembra 1930 (1936)
- Načrt novega invalidskega zakona (1937) – predlog takratnega jugoslovanskega združenja vojnih žrtev
- Uredba o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah (1938)
- Zakon o vojaških vojnih invalidih (1946)

Definicije vojnih invalidov so bile naslednje:

UREDBA O ZAČASNI POMOČI INVALIDOM IN RODBINAM PADLIH VOJAKOV (1921)

V vseh treh pravnih aktih so bili enakopravno in v celoti vključeni tudi civilni invalidi vojn. V letu 1929, ko so bile v tedanji kraljevini Jugoslaviji kratene in ukinjene številne dotedanje pravice pa je bil izdan nov invalidski zakon, ki je odvzel državno zaščito in pomoč več kot 20 odstotkom dotedanjih upravičencev.

Invalidski zakon.** /

1929

Obče odredbe.

§ 1.

Državna zaščita in pomoč po odredbah tega zakona pripada:

- 1.) vojnim invalidom; in
- 2.) rodbinam in roditeljem (§ 87.) bojnikov:
 - a) padlih v vojni;
 - b) umrlih med vojno za dobljenimi ranami, poškodbami ali poškodbami ali za boleznimi, dobljenimi pri opravljanju obvezne in odrejane vojaške dolžnosti;
 - c) pogrešanih v bojih, o katerih pa se zanesljivo ve, da niso niti pobegnili niti se vdali sovražniku; in
 - č) umrlih vojnih invalidov.

V članku »Novi invalidski zakon« v reviji Vojni invalid z dne 17. julija 1929 so zapisane spremembe, ki jih je prinesel novi invalidski zakon:

Kakor je opaziti, odslej ne bodo več spadali med vojne invalide vojaški invalidi, to je oni, ki so zadobili bolezni ali poškodbe pri vojakih v mirnem času. Isti bodo sigurno spadali pod drugi zakon. Nadalje ne bodo spadali več civilni vojni invalidi, interniranci, konfiniranci i. t. d.

V članku »Glavne točke spremembe invalidskega zakona« v reviji Vojni invalid z dne 31. julija 1933 so podrobno pojasnjene spremembe, ki jih je prinesel novi invalidski zakon:

Po letu 1929 je izgubilo veliko vojnih žrtev neupravičeno vsako zaščito.

Danes imamo na primer invalide samo v fizičnem, ne pa tudi v pravnem smislu.

Kaj mora predvsem popraviti novi, invalidski zakon?

1. Da bodo dobili zopet priznanje reducirani 20% invalidi, čeprav dobe samo delno zaščito po invalidskem zakonu, n. pr. brez invalidnine.

2. Invalidom bolnikom se mora vrniti zaščita, ker je treba upoštevati med poškodbami ravno tako elementarne vzroke, kakor z orožjem. V vojski so povzročili v veliki meri poškodbe mraz, sneg, dež, voda, infekcije itd.

Tudi družinam za boleznimi umrlih je treba dati zaščito.

3. Urediti je treba vprašanje vojaških invalidov, katere je invalidski zakon iz leta 1929 izvržl, pa še danes nimajo nobenih drugih predpisov in so popolnoma nezaščiteni. Ako se ne napravi za nje posebnih določil, naj jih zaščiti zopet invalidski zakon.

4. Enako kot za vojaške invalide, je treba storiti tudi za civilne invalide, ki so bili v vojski od sovražnikov poškodovani.

Tudi v tem zapisu so civilni invalidi enakopravno zapisani med drugimi vrstami vojnih invalidov in takrat je bila enotna invalidska organizacija, ki je skrbela za vse vojne invalide. Za popravo z zakonom iz leta 1929 krivično izločenih invalidov so si vojni invalidi zelo prizadevali in v članku »Čudna pot invalidskega vprašanja«, ki je bil objavljen v reviji Vojni invalid 1. julija 1936 beremo:

Imamo še težke nedostatke v invalidski zaščiti.

Popraviti moramo še to, da bodo tudi ostali invalidi-bolniki, bivši 20% invalidi (vsaj ako se jim poškodba slabša) pa tudi vojaški mirnodobski in drugi civilni invalidi, ki so ostali popolnoma reducirani, dobili vsaj nekaj zaščite.

Prizadevanja za popravo krivic so rodila malo sadov in zaradi tega je Udruženje vojnih žrtev predložilo državni komisiji predlog »Načrt novega invalidskega zakona« (glej Vojni invalid, 1937). V devetem členu predloga so določene civilne žrtve:

§ 9. Civilne žrtve. Za civilne žrtve se smatrajo osebe obeh spolov, ne glede na starost, ki se ponesrečijo:

a) v času vojne slučajno, brez svojo krivde, ob priliki vojnih operacij, od eksplozij, od strupenih plinov itd.

b) radi sovražnikovega nečloveškega postopanja (streljanja, uhajanja, vežanja, sežiganja, mučenja, gladovanja in odrekanja zdravniške pomoči v času okupacije, interniranja, vjetništva in prisilnega dela za sovražnikovo korist);

c) ki jih v mirni dobi radi njihovega narodnega prepričanja in dela sovražna oblast obsodi, zapre ali na kakšen drugi način muči in

d) v slučajih vpada na meje, preganjanja ali reševanja ljudstva pri poplavih, požarih, potresih ali pri stičnih nesrečah.

Službeni list dravske banovine je leta 1938 objavil nov invalidski zakon (uredbo):

uredbo o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah.

Državna zaščita.

§ 5.

Državna zaščita in odmena pristoji po določbah te uredbe vojnim žrtvam, in sicer:

- a) vojaškim vojnim invalidom in njihovim rodbinam;
- b) rodbinam padlih, umrlih in pogrešanih bojnikov in rodbinam oseb iz § 2., ki niso bojniki;
- c) roditeljem, bratom in sestram umrlih invalidov, padlih, umrlih in pogrešanih bojnikov kakor tudi oseb iz § 2., ki niso bojniki.

§ 2.

Za vojaškega vojnega invalida se šteje tisti državljan kraljevine Jugoslavije ne glede na spol, ki od dne mobilizacije pa do 6 (šestih) tednov po končani demobilizaciji, opravičujoč vojaško dolžnost ali službo ali ob svoj ali opravičujoč po navedbi pristojnega oblasti dolžnost za vojaške namene, brez lastne krivde dobi rane, poškodbe, poškodbe ali bolezni in se zaradi tega njegova sposobnost za pridobitno delo večje zmanjša v taki meri, da ga proglašajo pristojna oblastva za invalida.

Iz določil obeh členov je razvidno, da je bila s to uredbo vrnjena državna zaščita nekaterim civilnim žrtvam (KI NISO BOJNIKI).

Po koncu druge svetovne vojne je bil leta 1946 sprejet »Zakon o vojaških vojnih invalidih« (Invalidski vestnik, 1946)

Zakon o vojaških vojnih invalidih

I. poglavje Splošne določbe

1. člen.

Vojaški vojni invalid je tisti državljani Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki je pri opravljanju vojaške dolžnosti ali drugih dolžnosti za vojaške cilje ali cilje državne varnosti v vojni, začel bojno, poškodbo, poškodbo ali bolezen in se je zaradi tega njegova pridobitna sposobnost toliko zmanjšala, da ga po predpisih tega zakona spoznajo za invalida.

invalidski zakon iz leta 1929. Kakor da v drugi svetovni vojni ni bilo tudi civilnih invalidov vojn.

ZAKLJUČKI

Pregled pravnih pravil (zakonov in predpisov ter strokovnih člankov) o vojnih invalidih v letih 1920 - 1946 je pokazal naslednje:

1. Civilni invalidi so bili po koncu prve svetovne vojne zakonsko zaščiteni (zakoni iz leta 1921, 1922 in 1925).
2. Invalidski zakon iz leta 1929 je civilnim invalidom podobno kot nekaterim drugim kategorijam vojnih žrtev odvzel državno zaščito – okrog 20 odstotkov upravičencev je izgubilo državno zaščito.
3. Vojni invalidi so si po letu 1929 močno prizadevali, da bi se vrstile pravice - med drugim tudi civilnim invalidom.
4. Uredba iz leta 1938 je to zaščito vrnila tistim civilnim žrtvam, ki so opravljale vojaške dolžnosti in so pri tem postali invalidi.
5. Zakon iz leta 1946 civilnih invalidov ni zakonsko zaščitil.

Andrej Šalehar

IN KJE SO CIVILNI INVALIDI VOJN? Ni jih in po vojni oblastniki so nas pustili na smetišču, podobno kot

Avtor Andrej Šalehar je zaslužni profesor in doktor znanosti.

Ob dnevu upora proti okupatorju (včasih smo ga imenovali Dan osvobodilne fronte ali Dan OF) so se v spominskem parku talcev v Begunjah zbrali predstavniki vseh veteranskih organizacij. V spomin na dan, ko se je uradno začel organiziran boj proti okupatorju so s polaganjem venca počastili spomin na številne talce, ki jih je okupator postrelil med drugo svetovno vojno. V graščini Katzenstein so bili med nacistično okupacijo gestapovski zapori, v katerih so trpeli številni Slovenci. Del nekdanjih jetniških celic v prizidku h graščinski stavbi je danes preurejen v spominski muzej, v parku in v bližnji Dragi pa sta grobišči talcev.

(Foto: Jože Romšak)

DEJAVNOST ORGANOV ZDVIS

(14. skupščina ZDVIS)

Zveza društev vojnih invalidov Slovenije deluje uspešno že 14 let. Njena dejavnost je načrtna in v skladu z namenom ustanovitve, cilji in nalogami delovanja, ki so določeni v statutu zveze in v programskih usmeritvah za delovanje zveze.

Temeljne naloge zveze in društev vojnih invalidov ali poslanstvo zveze je pomagati vojnim invalidom pri uveljavljanju pravic, ki jim pripadajo, pomagati invalidom pri premagovanju življenjskih težav, ki so posledica invalidnosti, pri mnogih vojnih invalidih tudi posledica starosti, spodbujati vojne invalide in jim pomagati pri usposabljanju za čimbolj neodvisno življenje in jim pomagati pri vključevanju v različne družbene, društvene in druge dejavnosti.

Zveza in društva vojnih invalidov v njeni sestavi, svoje poslanstvo uresničujejo z izvajanjem posebnih socialnih programov in drugih programov, v katerih so načrtovane različne storitve in druge dejavnosti namenjene vojnim invalidom in drugim članom društev vojnih invalidov.

Dejavnost zveze je načrtovana v letnem programu dela, finančna sredstva za programe in za stroške upravljanja pa v finančnem načrtu za koledarsko leto. Pri tem je potrebno vedeti, da se dejavnost zveze in društev vojnih invalidov sofinancira pretežno iz javnih virov. Zgovoren je podatek, da zveza in društva prejema iz Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in iz državnega proračuna okoli 84 odstotkov vseh sredstev, s katerimi razpolagajo.

V izvajanju svojega poslanstva je zveza (tudi društva) povezana in sodeluje z veteranskimi organizacijami (2/3 vojaških vojnih invalidov imata status vojnega veterana), z invalidskimi organizacijami in drugimi organizacijami s sorodnim poslanstvom. Aktivno sodeluje tudi z državnimi organi v zadevah varstva in zaščite invalidov.

Izvršni odbor zveze in drugi organi, ki so odgovorni za načrtovanje in izvajanje dejavnosti redno spremljajo in ocenjujejo realizacijo nalog. Skupščina zveze, kot najvišji organ odločanja v ZDVIS, redno vsako leto obravnava zadeve iz svoje pristojnosti, ocenjuje delo izvršnih organov in sprejema programe dejavnosti za naslednje obdobje. Zato so seje skupščine pomemben dogodek v dejavnosti zveze.

26. marca letos je zasedala **14. skupščina ZDVIS**. Skupščine se je udeležilo 43 pooblaščenih predstavnikov iz 15 društev vojnih invalidov (od 45 možnih delegatov). Tako visoka udeležba (96 odstotna) govori o zainteresiranosti društev vojnih invalidov in njihovih članov za delo organov zveze in za delovanje zveze v celoti.

Skupščina je obravnavala poročilo predsednika o dejavnostih in nalogah zveze, letno poročilo o poslovanju zveze v letu 2007, poročili nadzornega odbora in častnega razsodišča ter program dela in finančni načrt zveze za leto 2008 ter premoženjske in kadrovske zadeve.

Na podlagi poročil in razprave je skupščina ocenila, da so organi zveze v preteklem letu delovali in sprejemali odločitve v skladu s pristojnostmi, ki jih imajo po statutu

in da je bila dejavnost zveze v skladu s programskimi cilji in nalogami. Člani skupščine so ocenili, da so načrtovane naloge za leto 2007 realizirane, da je finančno in materialno poslovanje zveze bilo v skladu z veljavnimi predpisi, da je bila poraba sredstev iz javnih virov in lastnih sredstev zakonita, pregledna, namenska in smotrna. Finančni načrt zveze je na prihodkovni strani realiziran 100 odstotno, na strani odhodkov pa 98,59 odstotno. Presežek prihodkov (neporabljeni lastni sredstva) se razporedi v sklad kot nerazporejena sredstva. Skupščina je določila, v katerih primerih se ta sredstva lahko porabijo. Poročevalci in pooblaščen

Delovno predsedstvo 14. skupščine ZDVIS.

predstavniki društev, ki sestavljajo skupščino, so bili pri ocenjevanju dela organov zveze kritični. Ocenili so namreč, da se organi zveze niso dovolj analitično poglobili v racionalizacijo stroškov izvajanja posebnih socialnih programov ter stroškov poslovanja in upravljanja zveze in društev, da ni zadovoljivo urejeno stimuliranje in nagrajevanje prostovoljcev za delo v organih zveze, da še ni pripravljena primerjalna ocena položaja vojnih invalidov Slovenije s položajem vojnih invalidov v primerljivih državah in ocena položaja vojnih invalidov v primerjavi z drugimi invalidi v Sloveniji. Skupščina je s posebnim sklepom zadolžila izvršni odbor zveze, da te zadeve uredi v letu 2008.

Skupščina je sprejela obsežen in zahteven program dela in finančni načrt zveze za leto 2008. V programu dela so zajete naloge na vseh področjih delovanja zveze, tudi naloge, ki zadevajo odpravo pomanjkljivosti v preteklem letu.

Med poglavne naloge ZDVIS v letu 2008 sodijo: izvajanje realno načrtovanih posebnih socialnih programov, priprava primerjalnih ocen položaja vojnih invalidov v Sloveniji in v drugih državah, izboljšati organizacijo in metode dela organov zveze in racionalizirati stroške poslovanja, poglobiti sodelovanje z veteranskimi in sorodnimi organizacijami in sodelovanje z invalidskimi organizacijami v Sloveniji, zagotoviti redno in sprotno informiranje vojnih invalidov in njihovih društev ter slovenske javnosti o delovanju zveze, gospodarno ravnanje s premoženjem zveze.

Finančna sredstva za delovanje zveze in za posebne socialne programe za invalide so v finančnem načrtu zveze za leto 2008 zagotovljena. Načrtovanih prihodki izvirajo pretežno (84 odstotno) iz javnih virov, kar zvezo

Delegati so se skupščine udeležili v skoraj polnem številu, saj je bila udeležba 96-odstotna.

in društva še posebej zavezuje, da smotrno in gospodarno porabljajo ta sredstva.

Od vseh prihodkov zveze je v finančnem načrtu za sofinanciranje dejavnosti društev namenjenih več kot 59 odstotkov sredstev, za izvajanje posebnih socialnih programov na ravni zveze in v društvih vojnih invalidov pa skupaj blizu 49 odstotkov vseh sredstev. Po oceni skupščine bodo zagotovljena sredstva zadostovala za realizacijo načrtovanih nalog.

Skupščina je soglasno izvolila za člana izvršnega odbora zveze Leopolda Červeka iz DVI Pomurja (na izpraznjeno mesto), za predsednika nadzornega odbora pa Andreja Pagona iz DVI Maribor, namesto Jožeta Pluta iz DVI Ljubljana, ki je odstopil.

Ocene dela v preteklosti, zavezujoči sklepi skupščine, program dela in finančni načrt za leto 2008 so dobra podlaga za organizirano dejavnost zveze in društev vojnih invalidov v tekočem letu in predstavljajo velik izziv za organe zveze in za društva vojnih invalidov.

Ivan Pivk

ODŠLI SO

Marjan Gabrič

Mi, ki smo ostali, se ga bomo spominjali iz tistih njegovih svetlih dni kot močnega, ustvarjalnega, živahnega in nasmejanega borca, prijatelja, predosem pa tovariša. Naj bo naša iskrena zahvala za vse tisto, kar je kot človek prispeval za našo skupno stvar. Po tem življenju ne ostane to, kar je nekdo zbral, temveč tisto, kar je dal. In veliko nam je dal v svojem bogatem življenju naš prijatelj, soborec in tovariš Marjan!

DVJ Dolenjske

POSVET ZDVIS

IZOBRAŽEVANJE IZVAJALCEV POSEBNIH
SOCIALNIH PROGRAMOV

Zveza društev vojnih invalidov Slovenije je v Mariboru proti koncu aprila letos pripravila izobraževanje za izvajalce posebnih programov. Sodelovali so predstavniki društev iz Maribora, Koroške, Celja in Pomurja. Uvodoma sta o tej zvrsti problematike razmišljala predstavnika zveze: Vid Vuga, predsednik socialne komisije in Vladimir Pegan, tajnik zveze. Razgrnila sta vrsto vprašanj, s katerimi se srečujejo komisije, ki v društvih rešujejo socialne probleme.

Šlo je za poenotenje stališč in uporabo zakonskih meril pri izvajanju posebnih socialnih programov. Doslej so namreč obstajali, ali pa so se pri tem porajali različni pristopi in zamisli. Zato je bil poseben poudarek izobraževanja usklajevanje merila posebnih socialnih programov.

Najbrž je bil izraz »posebni socialni« izbran tudi zato, ker se ti programi kar precej razlikujejo od ostalih, ki jih izvajajo pristojne, pooblašene, strokovne institucije in skupnosti. Kot je povedal Vladimir Pegan so posebni socialni programi dopolnitev programov, ki jih izvajajo invalidske organizacije v skladu z zakonom o invalidskih organizacijah. Zaradi tega morajo biti strokovno pripravljene in utemeljene. Vsebovati morajo natančno opredeljena določila in cilje, skupino socialnih programov, čas trajanja in finančno vrednost. Izvajati jih mora strokovno usposobljena oseba. Na koncu vsakega izvedenega posebnega socialnega programa se opravi ocena učinkovitosti. Opozoriti kaže tudi na to, da mora imeti posebni socialni program vse naštetih sestavine, sicer je le program oziroma dejavnost invalidskih organizacij. Zato

sta razpravljavca opozorila na zahteve iz 13. in 10. člena zakona o varstvu invalidskih organizacij. V teh določbah so naštetih posamezne tovrstne dejavnosti in storitve. V razpravi so posamezniki navedli kritične primere posameznikov invalidov, ki so brez sredstev ali pa ta ne zadostujejo za primerno življenje. Omenjali so tudi primere, v katerih posameznik živi sam, je težji invalid in noče oditi iz svojega okolja.

Med programi, ki so bili na izobraževanju predstavljeni, sta izstopala program »posebna informativna dejavnost« in program »skrb za zdravje z rekreacijo«. Prvega je predstavil predstavnik Murske Sobote. Posamezna društva imajo dobro urejen informacijski sistem.

Program rekreacije je predstavil Vasja Cimerman, predsednik društva vojnih invalidov Maribor. Orisal je rekreacijo s fizične in psihične strani. Poudaril je, da je to zvrst dejavnosti treba razumeti kot sestavni del našega vsakdanjega življenja, saj je ta njim prepletena in je ne gre zanemarjati ali celo podcenjevati.

Da bi si posamezna društva lažje pomagala so poleg ostalega gradiva in nekaterih zakonskih predpisov, prejela tudi navodila za uporabo meril pri ocenjevanju finančno ovrednotenih letnih delovnih programov invalidskih in humanitarnih organizacij in pravilnik o merilih in pogojih za uporabo sredstev fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij Republike Slovenije.

Drago Miklavc

BELOKRANJCI

Veseli mi smo belokranjci
So dobri nam pečeni janci,
Zraven paše nam pogača
Pozimi zelje suha krača.

Tako živimo v Beli Krajini
Čez poletje in pozimi.
Vedno vsi smo dobre volje
Iz dneva v dan nam gre na bolje.

Le prisite nam dragi gost
Pri nam je vedno kaj nabosti.

Lahko je šunka ali pečenje
Dober vinček za vse žejne.

Potem pa ples in še zbava
Mogoče še ljubezen prava.
To vse nudimo pri nas
Vzemite si čas obiščite nas.

Danes smo tukaj samo za Vas.

Franc Režek

SREČANJE VOJNIH INVALIDOV V ŠEMPETRU PRI GORICI

Zveza društev vojnih invalidov Slovenije je letos že devetič organizirala tradicionalno srečanje vojnih invalidov, družinskih članov, njihovih svojcev in prijateljev. Srečanje je bilo 31. maja 2008 v športni dvorani Športnega centra Hit. Posvečeno je bilo tudi 65. obletnici goriške fronte in 65. obletnici kočevskega zbora odposlancev slovenskega naroda. Na srečanje je prišlo 802 udeležencev, med njimi 15 gostov, med drugim Franc Hočvar, odposlanec predsednika države Danila Türka, župana občin Šempeter – Vrtojba Dragan Valenčič in Miren – Kostanjevica Zlatko-Martin Marušič, predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Pajer, podpredsednik Zveze policijskih veteranskih društev – Sever Angel Vidmar in predstavniki Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije ter predsednik Organizacije TIGR Marjan Bevk. Srečanja se je udeležil tudi Edoardo Maligoj, predstavnik zveze borcev iz zamejstva v Italiji.

Udeležence je v imenu gostiteljskega Društva vojnih invalidov severnoprimorske iz Nove Gorice pozdravil predsednik Franc Anderlič. Poudaril je pomen takšnih srečanj.

Župan občine gostiteljice Šempeter – Vrtojba Dragan Valenčič je predstavil občino, njen razvoj, gospodarski potencial in turistične znamenitosti.

Osrednji govor je imel predsednik zveze Ivan Pivk, ki je predstavil pomen izvajanja posebnih socialni programov za vojne invalide. Poudaril je, da je tudi 9. srečanje vojnih invalidov namenjeno druženju, pogovorom med tovariši in prijatelji, izmenjavi mnenj in vključevanju invalidov in njihovih svojcev v družabno življenje. Naša srečanja so tudi priložnost za obujanje spominov na dogodke iz naše preteklosti, ki so pomembni mejni-

Omizje z vodstvom in gosti prireditve.

Športno dvorano v Šempetru so skoraj do zadnjega kotička napolnili vojni invalid, njihovi svojci in prijatelji.

ki v stoletnih prizadevanjih za ustvarjanje samostojne slovenske države.

V imenu predsednika države je spregovoril Franc Hočvar. Udeležence je pozdravil v imenu predsednika države, spregovoril o pomenu veteranskih in invalidskih organizacij in dejal, da je Slovenija podpisala in ratificirala konvencijo o pravicah invalidov, ki pa jo je potrebno še implementirati v prakso.

Kulturni program sta izvedla društvo Čedermac pod vodstvom režiserja Marjana Bevka in oktet Castrum. Predstavili so upor Primorcev, od priključka Primorske k Italiji po prvi svetovni vojni, do osamosvojitve Slovenije. Primorci so se vedno zavzemali za svobodo, tako po prvi svetovni vojni z organizacijo TIGR, med drugo svetovno vojno z množično vstajo proti okupatorju in ne nazadnje v osamosvojitveni vojni 1991 leta.

Za družabni del je skrbel ansambel Gorski svet iz Ajdovščine, za kakovostno in hitro postrežbo pa je poskrbelo podjetje Hit Nova Gorica oziroma hotel Lipa iz Šempetra pri Gorici.

Srečanje je odlično uspelo, saj so udeleženci menili, da je bilo to, do sedaj, najbolje organizirano srečanje.

Po zaključku so društva organizirala ogled znamenitosti na Goriškem. Nekateri so si ogledali Novo Gorico in mejo med Italijo in Slovenijo, drugi grobnico Burbonov, muzej v izgradnji na Cerju, Goriška Brda in drugo.

Nasvidenje in vnaprej vabljeni na tradicionalno, 10. srečanje vojnih invalidov, kjer bomo proslavili tudi 15. obletnico delovanja Zveze društev vojnih invalidov Slovenije.

Vladimir Pegan

ŽIVLJENJE VI - BIVANJE V DOMOVIH UPOKOJENCEV

V minulem trimesečju smo v koperskem DVI veliko dela namenili našim invalidom in članom društva. Veliko je bilo v tem tromesečju narejenega na socialnem področju, saj je bilo pozitivno rešenih sedem zadev, v glavnem osebnih invalidov. Obiskali smo več naših članov, še posebej tistih, ki živijo v domovih upokojencev. Ugotovili smo, da so naši člani zadovoljni. Večina se jih je zelo uspešno vključila v dejavnosti, ki se izvajajo v domu, vendar tega zaradi bolezni ne zmorejo vsi. Posamezniki zelo pogrešajo domače ognjišče, prijatelje in znance, s katerimi so preživeli mnoga leta. Zaradi tega potrebujejo več pomoči in zato so obiski vedno bolj zaželeni. Bolj kot darila, potrebujejo spodbudno besedo, pa tudi delo v društvu jih zanima. Zanimajo jih novosti v zakonodaji, ki zadevajo invalide na sploh, še posebej pa vojne invalide, in to od pozitivnih predpisov, do tistih, ki so bili sprejeti

v škodo invalidov, najbolj tista, s katero so vojne invalide uvrstili med socialne podpirance in ne med oškodovance pri obrambi domovine.

Po vseh teh neljubih vprašanjih smo se obrnili po pojasnila na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, vendar do danes, čeprav je preteklo že več kot šest mesecev, nismo prejeli odgovora. V zvezi z zakonodajo smo se obrnili tudi na Ustavno in na Upravno sodišče, kjer so nam zelo hitro odgovorili. Ustavno sodišče nas je tudi obvestilo o določitvi sodnika poročevalca v tej zadevi.

Upamo, da nam bo enkrat za vselej uspelo rešiti problem, ki zadeva vse vojne invalide v Sloveniji, in da bomo lahko kmalu poročali o pozitivnem izidu naših prizadevanj.

Janez Gorišek

ZASAVCI SO SE ODPRAVILI NA KOROŠKO

DVI Zasavje se je na svoj prvi izlet v letošnjem letu odpravil na Koroško. Pot nas je vodila mimo Celja, Velenja vse do Legna. Na Legnu nas je pričakal tajnik DVI Slovenj Gradec Rade Đorđević in vodič, ki nas je vodil po cerkvi Sv. Jurija. Cerkev je eden najstarejših sakralnih objektov v srednjeevropskem prostoru iz 13. stoletja. V notranjosti je pod steklenim tlakom temelje zgodnje srednjeveške enoladijske cerkvice s pripadajočimi staroslovanskimi in novoveškimi grobovi.

Pot nas je vodila naprej, do pivovarne Relax, kjer so poskrbeli, da nismo bili ne lačni in ne žejni, vmes pa smo si ogledali še njihovo proizvodnjo svetlega in temnega piva.

Na kmetiji Klančnik so nas že čakali. Predstavili so nam zgodovino kmetije, nato pa smo si jo tudi ogledali. Gospodar nam je postregel z domačim moštom in sendviči, nato pa smo se s turističnim vlakom popeljali na ogled Hrastnikovega gaja s 130 jeleni damjaki in mufloni.

Zadnji ogled nas je popeljal v vasico Libeliče, kjer smo si ogledali kostnico sv. Mihaela iz 12. stoletja. Kostnica je edinstven spomenik in edini izmed treh primerkov v Sloveniji, ki je v celoti ohranjen. Ogledali smo si tudi kmečko zbirko, ki je postavljena v gospodarskem poslopu župnišča v čast 80. obletnice priključitve Libelič k matični domovini. Na ogled je okoli 800 primerkov starih kmečkih in rokodelskih orodij in strojev, ki so jih darovali domačini. Zadnji ogled je bil izjemen primerek črne kuhinje v župnišču, z mnogimi starimi kuhinjskimi pripomočki.

Za konec smo se okrepčali na turistični kmetiji Klevž na Legnu, kjer smo tudi zaplesali v noč.

Urška Holešek

NA POTEPO BELI KRAJINI

Druženje članov CIV z veliko mero dobre volje je še največ, kar si lahko privoščimo glede na finančne zmožnosti članov. Pri MDCIV Celje program izletov načrtujemo tako, da vsako leto obiščemo en delček naše prelepe domovine Slovenije. V letu 2007 sta bili to Koroška in Prlekija, letos pa smo se konec maja odpravili v Belo krajino. Program smo pripravili tako, da je bil primeren tudi za težje gibljive člane.

Na pot se nas je odpravilo 40 članov, dovolj za en avtobus. Najprej smo se ustavili v gasilskem muzeju v Metliki. Kustosinja Petra nam je naprej predstavila razvoj organizirane pomoči ob elementarnih nesrečah in požarih na naših tleh. Izvedeli smo, da so že Rimljani organizirano delovali na tem področju, s seveda za naše pojme primitivnimi črpalkami, ki so služile tudi za namakalne sisteme. V novejšem času štejemo za začetek gasilstva leto 1869. To leto je prav v Metliki takratni zemljiški gospodar organiziral prvo prostovoljno gasilsko enoto na slovenskih tleh. Sledil je razmeroma hiter razmah te dejavnosti po Sloveniji, dokaj hitro pa je napredovala tudi tehnološka opremljenost. V muzeju so na ogled najstarejša, popolnoma lesena brizgalna iz leta 1836, parna brizgalna iz leta 1908 in modernejše naprave. Na voljo je tudi veliko pisanega in slikovnega materiala, tako da tudi bežni obiskovalec začuti pomen in obsežnost prostovoljnega gasilskega delovanja na območju Slovenije.

V času ogleda muzeja se nam je pridružil tudi legendarni Toni Gašperič, ki je prevzel nadaljnje vodenje našega potovanja po Beli krajini. Popeljali smo se skozi glavne kraje Bele krajine, od Metlike, Črnomlja, Vinice, Dragatuša in še manjših krajev, nazadnje pa doživeli še slikovito vožnjo ob Kolpi. Gašperič nam je ves čas

vožnje razlagal geografske, zgodovinske in etnološke značilnosti Bele krajine. V, za Tonija značilnem slogu, nam je predstavil pesnika Otona Župančiča, saj smo si ogledali tudi njegovo rojstno hišo. Spoznali smo glavne postaje pesnikovega življenja, od bivališč, v katerih se je ustavljal, do del, ki jih je napisal. Brez zadržka smo zaključili, da je bil Oton Župančič drugi slovenski največji pesnik, takoj za Prešernom.

Nato nas je pot vodila v kraj Krasinec, kjer so nam postregli s kosilom iz belokranjske kuhinje, k čemur je sodilo tudi ustrezno belokranjsko vino. Po kosilu nas je pot vodila še v Semič, do turistične kmetije Škof, kjer nam je gospodinja Sonja opisala njihovo dejavnost, kamor sodi tudi pridelovanje žita in peke kruha ter peciva na star način. Del te dejavnosti smo si ogledali tudi na prostem, pod odprtim kozolcem, kjer hranijo nekaj eksponatov. Gospodinja nam je pripovedovala tudi o partizanski bolnišnici, ki je delovala v teh krajih v času, ko je bila Bela krajina osvobodeno ozemlje. Bolnišnica je delovala v vasi, tako da je bila v eni hiši ambulanta in operacijska soba, v drugih pa prostori, kjer so oskrbovali bolnike in ranjence. Del prostorov svojih hiš so za namene delovanja bolnišnice odstopili domačini. Bolnišnica je bila tudi postaja, preko katere so v letih 1944 in 1945 veliko ranjencev in civilistov z letali prepeljali v zavezniške centre na nadaljnje zdravljenje, največ v Bari v Italijo.

S tem ogledom smo potepanje po Beli krajini zaključili in se odpravili proti domu. Bili smo dobro razpoloženi in to kljub temu, da smo bili deležni nečesa, česar nismo naročili in tudi ne plačali, to je dežja. Vsi smo zatrjevali, da si še želimo takšnih srečanj.

Adolf Videnšek

V DVI DOMŽALE PODELILI PRIZNANJA

Društvo vojnih invalidov Domžale je maja zasedalo na seji, ki je bila zaradi podelitve priznanj našim trem članom bolj slavnostno obarvana.

Priznanje za dolgoletno delo v delovnem odboru DVI Domžale je prejel Bojan Bogataj, ki je društvu nekaj let tudi predsedoval. Zaradi bolezni je bil ob podelitvi odsoten, vendar ga je predsednik društva s komisijo kasneje obiskal na domu in mu predal priznanje. Priznanje za dolgoletno delo z invalidi na območju občine Moravče je prejela Franciška Gostič. Dolga leta je

uspešno vodila pododbor v občini Moravče in skrbela za administrativne in finančne zadeve. V lanskem letu je na tem območju njeno delo prevzela Ivanka Črv. Priznanje za dosežke na področju informiranja širše javnosti o poslanstvu, delu in aktivnostih našega društva je prejel naš dopisnik v številna glasila in časopise Jože Novak.

Srečanje se je zaključilo s kosilom in prijetnim druženjem.

Kristina Janežič

V MOZIRJE, MOZIRSKI GAJ IN LOGARSKO DOLINO

V rahlo oblačnem vremenu smo člani DVI Maribor zjutraj zasedli svoje sedeže v večjem in manjšem avtobusu. Razporeditev je bilo že navsezgodaj prijetno. Manjši avtobus je pobral še nekaj potnikov v Slovenski Bistrici in nato smo iz Tepanja skupaj vozili do Mozirja. Izleta so se kot gostje udeležili tudi trije člani taborniške organizacije II. SNOUB Ljubo Šerčer iz Maribora. Najprej smo se ustavili na Turistični kmetiji Levč v Mozirju. Po aperitivu in dobrem golažu smo se sprehodili po kmečkem dvorišču in lahko med drugimi živalmi občudovali tudi mladega žrebička.

V Mozirju sta nas pri spomeniku padlim pričakala predsednik ZZB za vrednote NOB in Bert Savotnik, avtor knjig *Samo en cvet* in *Zadrečka dolina v uporabi 1941 – 1945*, ki sta ob spomeniku spregovorila nekaj besed o bojih v teh krajih. Savotnik je poudaril, da je tudi ta dolina veliko prispevala v boju za svobodo, saj imajo v teh krajih 150 spomenikov in spominskih obeležij. Pri spomeniku smo položili venec in tako počastili spomin na žrtve.

Pot nas je naprej vodila v Mozirski gaj, kjer se na sedmih hektarih razprostira park cvetja in etnografskih objektov. Med sprehodom po parku smo občudovali lepo urejeno

cvetje, kmečko hišo, preužitkarsko hišo, kovaško delavnico, prleški mlin in druge objekte. Žal je čas za cvetenje tulipanov že skoraj minil.

Nato smo se peljali skozi Luče in Solčavo v Logarsko dolino. V hiši gostišča Firšt so nam prijazni gostitelji predstavili muzej Potočka zijalka. To je jama s paleolitskimi najdbami na južnem pobočju Olševe. Jama je dolga 115 m, pri vходу široka 17 m, v sredini pa 40 m. Raziskovalec Srečko Brodar je leta 1928 v njej odkril sledove ledenodobnega človeka. V jami so bile najdene kosti jamskih medvedov in drugih živali. Odkrili so tudi orodja, ki jih je jamski človek izdelal iz kosti in jih s pridom uporabljal. V tem muzeju je predstavljeno tudi ljudsko zdravilstvo. Razstavljene so skice raznih zdravilnih zeli Vida Strgarja.

Po predstavitvi muzeja je vsem teknilo okusno kosilo pri Firštovih. Dobro razpoloženi smo se odpeljali še do slapa Rinke, mnogi pa so se povzpeli do Orlovega gnezda. Proti domu smo se peljali skozi Velenje, Vitanje in na zadnji postaji v Frankolovem zaključili naš prijeten izlet.

Zmaga Palir

naše vezi gradili so naša društva

ANTON OROŽIM – DVI LJUBLJANA

O tem, kakšne so zasluge Toneta Orožima, dolgoletnega predsednika Društva vojnih invalidov Ljubljana pri tem, da je ljubljansko društvo danes med najuspešnejšimi članicami Zveze vojnih invalidov Slovenije, veliko pove podatek, da je dolgo časa, ko društvo še ni imelo prostorov, celotno pisarno društva nosil kar s seboj, v aktovki.

Anton Orožim je iz NOB-ja prinesel kurirske izkušnje, saj so njegove dejavnosti zahtevale veliko iznajdljivosti, bliskovitega razmišljanja in spretnosti. Med vojno je doživel veliko, med drugim je skrbel za ranjence, iskal hrano in potrebščine, ki so jih potrebovali za preživetje, nato ga je sovražnik skoraj ustrelil, bil je ranjen, ujet in odpeljan na prisilno delo v Avstrijo, od koder je pobegnil in se peš vrnil v Slovenijo.

Po bogati poklicni karieri se je posvetil organizaciji Društva vojnih invalidov Ljubljana, katerega ustanovni in nosilni steber je. Društvo ni samo prvo tovrstno društvo v Sloveniji, ampak tudi začetnik današnje organizacijske sheme društev vojnih invalidov Slovenije. Prav tukaj so se rodile prve ideje o tem, kakšna naj bo organizacija področnih sekcij. Začetek je bil težak. Po ponovnem zagonu organizacije, ki bi samostojno združevala vojaške invalide ljubljanskega področja, so bili praktično brez vsega. Vse, kar so imeli, je bil le naslov takratnega uradnega sedeža društva in kot je že omenjeno pisarna v Orožimovi aktovki.

Tudi po zaslugi Antona Orožima, ki je, mimogrede znan po neuklonljivosti in vztrajnosti, so postali lastniki prostorov na Malenškovi, kjer se danes odvija velik del poslovnega, družabnega, socialnega in športnega življenja članov društva. Po zasilni prenovi, ki je dovoljevala vselitev, so se začetniki društva lotili svojega prvega poslanstva, skrbi za člane. Prve programe so sestavili po občutku, z mislijo na to, kaj invalidi najbolj potrebujejo. Zadelo so v črno, saj se ti programi izvajajo še danes in so jih prevzela tudi druga društva vojnih invalidov v Sloveniji. Pri tem gre nemajhen delež zaslug tudi sedanjemu predsedniku.

Tone Orožim je dolgoletni predsednik Društva vojnih invalidov Ljubljana in dolgoletni aktivni član organov Zveze. Je človek akcije. Je človek, ki ga boste vsak delovnik našli v pisarni društva za pisalno mizo. Je človek in gonilna sila Društva vojnih invalidov Ljubljana.

Orožim pravi: »Osnova društva so člani. Čeprav društvo ni obvezno pomagati svojim članom, jim, če le moremo, pomagamo. Skrb za naše člane in kakovost njihovih življenj je najpomembnejša. To je naše poslanstvo, in če mu bomo sledili in uspešno izvajali naše programe, potem delamo to, za kar je bilo društvo ustanovljeno.«

Anton Orožim 1. julija praznuje svojo 80. letnico. Ob tej priložnosti mu iskreno čestitamo!

ŽIVETI DLJE – OSTATI MLAD

Nada Kranjc, roj. Dobravec v Mariboru leta 1917

Maturirala je na realni gimnaziji leta 1937. Med vojno je bila družina izgnana v Srbijo. Mož, učitelj Dago Zorko je moral v vojsko v Sarajevo. S starši so bili izgnani v Srbijo. Po vrnitvi v Maribor, so se preselili v Jurij ob Pesnici, kjer se je mož leta 1944 pridružil partizanski četi blizu Svečine. Maja 1945 je dobila prvo službeno mesto učiteljice v osnovni šoli Svečina, kjer je bil ravnatelj njen mož. Vmes je sledilo se nekaj selitev v Pernico, Ožbalt in v Limbuš. Študirala je slavistiko in diplomirala iz slovenskega in srbohrvaškega jezika. Po ločitvi prvega zakona, se je poročila z violinistom Danilom Kranjcem, ki je žal že pokojni. Poučevala je v višjih razredih osemletke, na Učiteljski in pred upokojitvijo na Delavski univerzi v Mariboru. Igrala je tudi v amaterskem gledališču Slava Klavora in sodelovala pri pripravah raznih proslav. V času upokojitve se je posvetila literarnemu ustvarjanju. Izdala je tri knjige v prozi in eno pesniško zbirko. Peta knjiga čaka na založnika.

Nada Kranjc o sebi:

... 65 letno starko je podrl kolesar ... (TV poročila)

65 letna starka? Kaj sem pa jaz? Precej več let imam. Tako sem razmišljala takrat pred davnimi leti. Tolažila sem se, da je starost še daleč. Pa kaj, če slabo vidim in so roke prekratke. Dobim očala. Zaradi previsokega tlaka moram jemati zdravila do »smrti«, je rekel zdravnik. Takrat sem želela, da bi to besedo izbrisali iz slovarja.

Potem se je začelo staranje, ali kar se lepše sliši: tretje življenjsko obdobje. Razmišljanja, vprašanja in iskanja odgovorov. Neizbežno prihaja. Kakor koli pravimo tej dobi, prihaja. Ne ubežiš ji. To je nova lekcija, treba se je učiti in soočiti z njo. Najprej zase, potem za krožek na Andragoškem zavodu.

Doletela me je visoka obletnica rojstva. S čestitkami vedno znova enaka vprašanja: kako ti je to uspelo, daj nam recept.

Izbrala sem odlomke iz knjige dr. Antona Trstenjaka:

ČLOVEK SAMEMU SEBI

1. Svetovalec – ne višimo na preteklosti. Star si toliko, kolikor se počutiš. Odločilna ni zunanja podoba (zguban obraz), ampak notranja. Imej se toliko rad, da nikogar ne boš sovražil.
2. Vodnik – bodimo kot sončna ura. Kaže samo sončne ure! Kdor bi rad vsem ustregel, se vsem zameri. Opuščajmo sebi in drugim. Napake iz preteklosti so samo svarilo sedanjosti. Govoriti o boleznih in nesrečah, ki smo jih doživeli in že preboleli je brez smiselno mučenje. Kdor si slabo prerokuje, bo tudi slabo doživel.
3. Pomočnik – pot do uspeha je samo prvi korak. Včasih je kako stvar treba prespati. Jutro je pametnejše od večera. Kdor daje, se tudi sam bogati. Bodi to kar si. Nihče ne mara ponarejenega denarja. Več si vreden kot si misliš.
4. Tolažnik – zjutraj si jezen nase, popoldan pa na ves svet. Kaj sem ti storil, da mi jemlješ mojo bolečino? Ni srečen, če ni vsaj malo nesrečen. Ne tako! Ne smili se samemu sebi, ker bo vse še slabše. Vse razumeti se pravi vse odpustiti.
5. Zdravnik – ranjena duša pogloblja telesne rane. Misel na

tarnanje te postara. Zvečer skrbi ne smejo v spalnico z nami. Nikoli ne reci »nikoli«. Sami sebe moramo spremeniti. Nikdar ne smemo spreminjati drugih, tudi svojih najbližjih ne. Zaupanje v zdravnika je včasih pol zdravja. Vestno sledimo nasvetom in njegovim navodilom pri jemanju zdravil (lastno spoznanje).

Nekaj nasvetov tujih avtorjev:

Strah – nesposoben sem, najbrž sem bolan, spet ga bom polomil. Ne! Vsak je dragocen, še veliko zmorem.

Ne smilimo se samim sebi – zame je že prepozno. Ne dovolite, da bi vašemu življenju vladal mrak. Svetloba je, le na stikalo je treba pritisniti.

Tudi nad oblaki je nekje sonce – če dobivate samo limone, si napravite limonado. Imam gube? Ponosna sem nanje, življenje mi jih je dalo. Ko odpadem, naj odpadem zrel (Gradnik).

Kadar se kaj ponesreči, imejte moč in ne obupajte. Ponudila se bo drugačna, boljša rešitev.

Če dajemo iz ljubezni, dobimo več kot bi lahko pričakovali.

Zaspite z občutkom, da ste zadovoljni s seboj, čeprav niste postorili vsega, kar ste hoteli. Ni neuspeh, če spodleti. Uspeh je, ker ste poskušali.

Kitajski pregovor – učenje je kakor prodiranje po deroči reki, proti toku. Če odvržeš vesla ne boš napredoval, pa tudi na mestu ne boš obstal, tok te bo odnašal nazaj. Nenehno je treba ohranjanje telesne in duševne sposobnosti, zanimanja, spomin.

Indijski pregovor – ne moremo preprečiti pticam, da ne bi letale na našimi glavami, moramo pa jim preprečiti, da bi gradile gnezda v naših laseh.

Ne učimo se takrat, kadar govorimo, ampak takrat, ko opazujemo in poslušamo.

Hindujski pregovor – nihče ni tvoj sovražnik, vsi so le tvoji učitelji. Če mislite, da vas kdo ne mara, se vedite, kakor da vas ima rad.

Vsak večer pred spanjem napravite načrt za prihodnji dan. Nič hudega, če ne bo izpolnjen.

Poglavitno ni to, kar lahko dobite, ampak to, kar lahko dajete.

Vsakdo ima v sebi več moči, kakor si sploh lahko predstavlja.

Bodite pogumni ali pa se vsaj delate, da ste.

Zapojte si pesem, ni važno kako je slišati. Važno je le, da požete iz srca.

Ne silite v stvari, ki jih ni mogoče spremeniti.

Nihče ni popoln. Zato imejte pogum, da priznate, če česa ne veste.

In ne nazadnje – nasmeh je počitek utrujenemu, kažipot izgubljenemu, sončni žarek žalostnemu in najboljšo zdravilo proti jezi. In ker sem ženska, najboljšo lepoto (vendar to ne velja za ponarejen nasmeh).

Vse to in še več, sem se učila vsa ta dolga leta in še se učim, čeprav sem vstopila že v svoje 91. leto. Ob vseh teh navodilih pa manjkata zelo važni poglavji o prehrani in gibanju. O tem mogoče naslednjič.

VII. ŠPORTNE IGRE ZDVIS

Maribor je 10. maja gostil 7. športne igre vojnih invalidov ZDVIS. Prireditev je organizirala Zveza društev vojnih invalidov Slovenije na podlagi letnega programa aktivnosti Komisije za rekreacijo in šport, izvedlo pa jih je DVI Maribor. To je bilo že drugič, da se je naše društvo lotilo tako zahtevne naloge in jo v celoti tudi dobro izvedlo.

Osnovni namen iger, ki so del programa »skrb za zdravje in psihofizično kondicijo VI« je izboljšanje psihofizične kondicije vojnih invalidov, lažje prenašanje tegob vezanih na invalidnost, prilagajanje organizma na spremembe in s tem dvig obrambnih sposobnosti organizma, ki ščitijo pred boleznimi in slabim počutjem. Aktiven življenjski slog in redno gibanje sta pomembna varovalna dejavnika zdravja.

Tekmovanja so bila izvedena na treh lokacijah in sicer v športni dvorani Tabor, v kasarni Rudolfa Maistra in na balinišču Konstruktorja. Čeprav so vse tri lokacije v strnjnem območju, in prevoz udeležencev ni bil potreben, smo za starejše in invalide, ki težko hodijo organizirali prevoz s kombijem do kasarne in nazaj.

Za sojenje v vseh panogah tekmovanja so bili zagotovljeni sodniki z licencami in potrebno strokovno osebje. Tekmovanje je vodil organizacijski odbor ŠI v sestavi Cimerman, Knez in Pagon. Delegat zveze na igrah je bil Slavko Kobal.

Na igrah je bilo skupaj navzočih 188 udeležencev, od tega je bilo 140 tekmovalcev, 10 sodnikov in zapisnikarjev in štirje gostje. Pridružilo se nam je tudi 22 spremljevalcev in navijačev, organizacijski odbor s prostovoljci, ki so pomagali pri izvedbi iger, pa je štel 12 ljudi. Velika udeležba na teh športnih igrah in zadovoljstvo prisotnih je zgovo-

ren dokaz, da si naši ljudje želijo tovrstnih prireditev.

Srečo smo imeli tudi z vremenom, tako da so se udeleženci iger zadrževali tudi na vrtu gostišča in se ob lepem vremenu in prijetnem vzdušju pogovarjali in družili. Zabave ni manjkalo saj smo poskrbeli za ozvočenje in glasbo.

Pred začetkom iger je bila opravljena uradna otvoritev tekmovanja, na kateri so govorili predsednik DVI MB Vasja Cimerman, podžupan MO Maribor Andrej Verlič in predsednik ZDVIS Ivan Pivk, ki je Športne igre tudi svečano odprl.

Po končanem tekmovanju so se vsi udeleženci zbrali na vrtu, kjer smo po kosilu razglasili rezultate in podelili

priznanja. Medalje je najboljšim posameznikom vročil Vasja Cimerman, pokale ekipam so predali navzoči predsedniki društev, pokal za generalno uvrstitev pa je predal predsednik ZDVIS Ivan Pivk. Vse ekipe so prejele tudi pisno priznanje za udeležbo na tekmovanju. V sproščenem pogovoru smo se zadržali vse do 16. ure, nakar smo odšli vsak proti svojem domu.

Ker je organizacija in izvedba prireditve takega obsega zahtevna naloga je bilo potrebno vložiti veliko truda za uspešno realizacijo iger. V izvedbo športnih iger je bilo vloženega veliko dela in največje zadovoljstvo nas izvajalcev je, da so bila tekmovanja izpeljana brez problemov in brez pripomb udeležencev.

Zahvaljujoč prostovoljcem in prostovoljkam našega društva smo uspeli prireditev uspešno izpeljati. Priprave smo začeli že v začetku aprila. Za tekmovalni del je bil zadolžen Knez, za obdelavo podatkov Pagon, jaz pa sem bil zadolžen za program in vodenje cele prireditve. V priprave smo vključili tudi Zmago Palir našo novo tajnico, ki je uspešno prestala ta ognjeni krst. V soboto, ko je bilo največ dela pa so z veliko vnemo pomagale še Zofka, Marija, Jelka in Sabina.

Vsem prostovoljkam in prostovoljcem našega društva, ki so s svojim delom in zagnanostjo pomagali in omogočili uspešno izvedbo iger se tudi ob tej priložnosti najlepše zahvaljujem.

Vasja Cimerman

DVI ZASAVJE: PONOSNI NA SVOJE ŠPORTNIKE

DVI Zasavje je v začetku maja na srečanje povabilo vse športnike, ki tekmujejo v okviru društva. Predsednik je športnike pohvalil, saj so zelo zagrizeno tekmovali na tekmovanjih. Društvo se je namreč udeležilo vseh kvalifikacij za državna prvenstva in tudi na športnih igrah v Mariboru smo sodelovali. Na srečanju smo podelili tudi dve plaketi zaslužnima članoma, ki sta hkrati tudi športnika. Plaketo sta dobila: **Magdalena Rodošek**, ki je od ustanovitve društva leta 1998, s svojim znanjem in delom aktivna v Društvu vojnih invalidov Zasavje kot blagajničarka. V sekciji Hrastnik je vse

od ustanovitve tudi tajnica sekcije. Z veseljem obiskuje naše člane, ki ne morejo do sedeža društva. Je navdušena športnica, saj je zelo uspešna v igranju pikada.

Drago Štojs, ki je od ustanovitve društva član Nadzornega odbora društva. V sekciji Trbovlje je ves čas aktiven član Izvršnega odbora sekcije in njen poverjenik. Svoje člane rad obiskuje, saj so mnogi njegovi prijatelji. Mnogokrat je pripomogel, da je društvo delovalo bolje in je nepogrešljiv tako za društvo kot v funkciji poverjenika na terenu. Nekdaj je bil zelo uspešen igralec namiznega tenisa. **Urška Holešek**

Predsednik DVI Zasavje (v sredini) z dobitnikoma plaket.

PROGRAM ŠPORTNE REKREACIJE CIVILNIH INVALIDOV VOJN SLOVENIJE

Tudi v letu 2008 šest medobčinskih društev skozi športno rekreativne programe omogoča civilnim invalidom vojn predvsem rekreativne vadbo, ki je prilagojena stopnji invalidnosti in starosti posameznega člana. Zveza organizira športne igre CIV, kjer se med seboj družimo in primerjamo trenutne sposobnosti v posameznih športnih panogah.

Tako smo tudi civilni invalidi vojn vključeni v širšo prizadevanje družbe, da se zagotovijo pogoji za kakovostno športno rekreativno vadbo. Raziskave kažejo, da je redna vadba izjemno pomembna za kakovost našega življenja. Povečuje se zadovoljstvo posameznikov v vsakdanjem življenju in izboljša se opravilna sposobnost, ki se kaže v boljši kontroli telesa. Posledično pa to pomeni zmanjšanje potreb po podpornih službah državne in lokalne ravni.

REZULTATI ŠPORTNIH IGER CIV v leto 2008

a) 14. ŠPORTNE IGRE CIV V STRELJANJU Z ZRAČNO PUŠKO

Kraj, datum: Ljubljana, 3. aprila 2008
Izvajalec: Društvo civilnih invalidov vojn Slovenije Ljubljana
Sodelovalo: 5 društev CIV z 17 člani;

REZULTATI EKIPNO:

1. DCIVS Ljubljana
(Miklavič, Miklič, Brežan)	1012 krogov
2. DCIV Primorske
(Benčič, Komel, Štanta)	932 krogov
3. DCIV Novo mesto
(Erlah, Gregorčič, Jazbec)	905 krogov

REZULTATI POSAMEZNO:

1. Zmago Miklič
(DCIVS Ljubljana)	343krogov
2. Marko Brežan
(DCIVS Ljubljana)	335krogov
3. Jožef Miklavič
(DCIVS Ljubljana)	334 krogov

b) 14. ŠPORTNE IGRE CIV V KEGLJANJU NA AVTOMATSKEM KEGLJIŠČU

Kraj, datum: Pivka, 28. 3. 2007

Izvajalec: Društvo civilnih invalidov vojn Primorske

Sodelovalo: 5 društev CIV z 16 člani;

REZULTATI POSAMEZNO (120 metov):

1. Marjan Šuštar
(DCIVS Ljubljana)	517 kegljev
2. Ivan Čerin
(DCIV Gorenjske)	515 kegljev
3. Alojz Doler
(MDCIV Celje)	514 kegljev

Slepi in slabovidni (120 metov samo v polno):

1. Franc Perovič (DCIV Primorske)	439 kegljev
2. Jakob Furlan (MDCIV Novo mesto)	340 kegljev

REZULTATI NA DRŽAVNEM PRVENSTVU VSEH INVALIDOV

Kategorija K 3

6. mesto: Ivan Gindiciosi	421 kegljev

Kategorija gluhi:

2. mesto: Marjan Šuštar	663 kegljev

c) 12. ŠPORTNE IGRE CIV V BALINANJU - DVOJKE

Kraj, datum: Voličina, 23. 5. 2008

Izvajalec:

Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojn Maribor

Sodelovalo: 3 društva CIV z 8 ekipami in 16 člani;

REZULTATI:

Finale:

DCIV Ljubljana 2 : DCIV Primorske 3	8 : 2
-------------------------------------	-------

Mali finale:

DCIV Ljubljana 3 : MDCIV Maribor 1	10 : 2
------------------------------------	--------

Vrstni red:

1. DCIVS Ljubljana 2 (Vinko Vidmar, Marko Brežan)
2. DCIV Primorske 3 (Boris Marjan Kalčič, Oskar Kerševan)
3. DCIVS Ljubljana 3 (Marjan Šuštar, Jože Ahčin)

Marko Brežan

TRADICIONALNI POHOD OKOLI LJUBLJANE

Civilnih invalidi vojn smo se v soboto 10. maja ponovno zbrali in udeležili tradicionalnega pohoda v spomin na z žico obdano Ljubljano v času II. svetovne vojne. Že nekaj let prevzema vodenje skupine na 5 kilometrov predsednik športne komisije zveze Marko Brežan, pohod na dva kilometra dolgo progo pa vodi služba zveze.

Letos se nas je zbralo 78 civilnih invalidov vojn in veseli smo, da jih je večina prehodila 5 km progo.

Če verjamete ali ne, smo bili letošnje leto priča prav posebnemu naključju. Obe skupini sta med potjo s svojo prisotnostjo razveselili veverici.

Po končanem pohodu smo pohodnike tako kot vedno pogostili s toplo malico, ki jo organiziramo v enem od ljubljanskih gostišč.

Predsednik ZDCIVS Franc Donko je pohodnike tako kot vsako leto na kratko seznanil z delom zveze in drugimi aktualnimi novostmi. Prijetno druženje smo nadaljevali s kletom, obujanjem spominov in obljubo, da se prihodnje leto ponovno srečamo na pohodu.

Andreja Rožič

ŠENTJERNEJSKI PETJELIN

Gdo kukurika,
Gdo se šopiri,
Med Krko in Gorjanci
V tej lepi dolini.

Tu je Šentjernejski
Petjelin doma.
Jato ob sebi
Veliko ima.

Kokošk na izbiro,
Z nobeno oviro.
Njegove so vse
Tako nam pove.

Pravi je mačo
Z rožo, potačo.
Za svoje kokoške
Vse poskrbi,
Se bati ni treba
Bodočnosti.

Z njegovimi modi
Vsako oplodi.
Hvaležni smo mu
Za njegov naraščaj,
Ko se znajdejo na krožniku
A tu jim je kraj.

Zmanjkalo pa jih vseglah ne bo,
Saj Šentjernejski petjelin,
Poskrbel bo za to.

Franc Režek

Združenje vojnih invalidov '91 obvešča vse svoje člane in druge zainteresirane, da si lahko ogledajo novo spletno stran Združenja.

Na njej najdete vse potrebne informacije in vzpostavite stik z vodstvom.

Naslov spletne strani je:

<http://www.zdruzenje91.si>, elektronski naslov: info@zdruzenje91.si

Vabljeni!

NAGRADNA KRIŽANKA - SKIVALNICA :

N	O	V	A	T	G	O	R	I	C	A	D
O	S	A	K	M	O	L	I	P	P	K	O
T	E	D	O	A	R	C	B	T	O	R	L
R	F	G	P	R	E	H	J	U	M	Č	E
A	P	S	E	I	N	N	O	J	U	M	N
N	D	U	R	B	J	Z	U	Ž	R	C	J
J	O	G	R	O	S	U	P	L	J	E	S
S	M	O	T	R	K	U	R	I	E	L	K
K	Ž	Z	A	S	A	V	J	E	O	J	A
A	A	L	K	O	R	O	Š	K	A	E	G
Š	L	J	U	B	L	J	A	N	A	X	A
V	E	S	E	L	I	D	O	P	U	S	T

Sestavil: Jože Romšak

Križanko rešite tako, da vodoravno in navpično poiščete besede, ki predstavljajo imena naših društev vojnih invalidov (14), manjka samo eno društvo in to je pravilna rešitev križanke.

Rešitev napišite na dopisnico in pošljite na naslov:

Zveza vojnih invalidov Slovenije, Hacquetova 4, 1000 Ljubljana.

Izžrebali bomo tri pravilne rešitve in nagrajencem poslali nagrade po pošti.

Nagrajenci iz prejšnje številke:

1. Ivan BLAŽIČ, Dečno selo 50, 8253 Artiče
2. Drago TOMIČ, Rašiška 20, 1000 Ljubljana
3. Daniela KUGONIČ, Novi dom 24, 1420 Trbovlje

Nagrajencem čestitamo!